

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se dovolj frankirani. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištvu, na katero naj se odgovorje pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Berlin 2. junija. Pri vožnji na sprehod ob 2 $\frac{1}{2}$ uri popoldne se je na cesarja streljalo; cesar je zadet in ranjen na laktu in na lici. Napadnik dr. Nobiling je potem poskušal sam sebe usmrtiti.

Berlin 2. junija. Zdravniški bulletin o pólú petih zvečer: Na cesarja je streljano bilo dvakrat s šrételjni. Proti 30. šrételjnih zrn je prodrlo cesarju v glavo, obe roki in v hrbet. Nobena rana nij naravnost življenju nevarna. Cesar trpi hude bolečine, a nij bil ni trenotek nezavesten. V obče se zopet bolje počuti.

Berlin 2. junija. Cesar je veliko krvi izgubil. Nekoliko šrételjnov so mu ven vzeli. Morilec je bil spravljen v bolnico. Pri zločincu se je našlo mnogo orožja. Zvečer ob 7. uri bode seja državnega ministerstva.

Berlin 2. junija. Ob 8 $\frac{1}{4}$ uri zvečer. Napadnik, dr. philosophiae, poljedelec Karel Edvard Nobiling, se je rodil 10. aprila 1848 v kraji Kollno pri Birnbaumu, biva uže dve leti v Berlinu, staneje od početka januarja „pod lipami“ št. 18. On je v bolničneji staciji mestne kaznilnice v zapor dejan, njegova mati in zdravniki so pri njem. Razneseni glas, da je Nobiling uradnik v ministerstvu poljedelskem, nij resničen. Nobiling je socijal-demokratske shode in društva obiskaval.

Berlin 3. junija. Denes zjutraj je bil sledeči bulletin izdan: Cesar Vilhelm je mirno noč prebil. Bolečine so ga malo popustile. Zdravniki pravijo, da je njegovo stanje zadovoljivo. Pri kasnejšej sodnijskeji obravnavi je atentátar priznal socijal-demokratske tendence, in da je uže osem dnij imel namen, cesarja ustreliti, ker je prepričan, da je to za državni blagor koristno.

Dunaj 2. junija. V ogerskeji delegaciji je izjavil grof Andrassy, da je kongres sklican na 11. junija. Vabila so na naš nasvet razposlana bila od Nemčije. Podloga, na katereji se kongres sklicuje, more se še le potem naznaniti kadar bode od velevlad sprejeta, vendar je vsakako dobro znamenje, da sti Rusija in Anglija te podloge sprejeli. Točke kakor jih je „Globe“ priobčil nijso avtentične.

Nov napad na življenje nemškega cesarja.

Zadnje nedeljo popoldne se je prigodilo nekaj, kar bode ves svet silno pretreslo in

velike nasledke imelo, kakoršnih nij mogoče preračunati. Stari nemški cesar Vilhelm, kateri je pred par tedni komaj srečno ušel smrti, namenjeneji mu iz revolverja zblaznelega in prenapetega socijalnega demokrata Hödla, — bil je v nedeljo popoldne od družega socijalnega demokrata s smrtnim orožjem napaden, a nij tako srečno prošel kakor ondan, temuč je obstreljen.

Novi napadnik, nekov dr. Nobiling, torej omikan človek, trideset let star, je premišljeno pazil celih osem dnij na mogotca vladarja in streljal — ne s kuglo kakor njegov prednik Hödel, temuč da bi pač bolj gotovo zadel ga — z drobnejšim svinčnim zrnjem, s šrétlji. Zadelo je starega vladarskega deda nič menj nego 30 svinčnih zrnov, ki so se zarili v obraz mu, v rameni in hrbet. Kakor je iz telegrama vidno, mogli so zdravniki dozdej le nekoliko svinca cesarju iz života pobrati, ne vsega. Sicer se trdi, da nobena posamezna rana nij smrtonosna, nij taka, da bi „naravnost“ nevarna bila, — ali pri 81 let starem možu kakor je Vilhelm, bilo bi jako čudeno, ko bi posredno in vsled posledičnih boleznih ne dobil zarad bolečin in ran smrtnega udara.

Vprašan, zakaj je svoj zločin storil, novi napastnik dr. Nobiling ne taji kakor predhodnik njegov na grešnej stezi, Hödel, temuč sè strašno odkritosrčnostjo priznava, da je on hotel, da je dolgo namenjen bil ustreliti cesarja in sicer zarad tega, ker misli, da bi bilo tako krvavo dejanje za nemško državo in domovino koristno!

To daje in bode dajalo silno mnogo misliti, in bode rodilo dela in naredbe, katerih — kakor rečeno — zdaj ne moremo predvideti. Samo gotovo slutnjo imamo, da tak čin in tako hitro ponavljan, mora imeti silovite nasledke.

Nemški cesar Vilhelm je svoj nemški narod (ki nam Slovenom sicer nij bil nikoli prijazen) zjedinił, in tako visoko do evropske moči povzdignil, kakor stoletja noben drug vladar. In vendar so se iz tega nemškega naroda rodili ljudje, ki mu strežejo po življenji, ki osemdesetletnemu starčku ne privoščijo še zadnje kratke pedi življenjskega hoda do naravno bližnjega groba! Ljudje pravimo, ker komaj da se jednemu nij zlo delo posrečilo, uže je nastopil drugi, in kdo more reči, da nij za njima uže tretji pripravljen?

Če je uže po Hödlovem unesrečenem poskusu bilo mej reakcionari veliko vpitje po zatiranji svobode, — kako bode stoprav zdaj, ko je nesrečni svinec svoj cilj zadel.

Kakor je Andrassy v ogerskeji delegaciji povedal v nedeljo, ima se kongres sniti 11. t. m., in sicer na nemško vabilo, torej v Ber-

linu. Ali najbrž Andrassy, ko je to naznanjal, nij vedel še za najnovejšo vest, o ranjenji cesarjevem. Kajti prav naravno je, da bode nenadni in pretresujoči dogodek vplival tudi na zbor konference, zlasti če se stanje ranjenega cesarja pohujša.

Mi pa nemškemu starcu iz človeškega stališča, pa posebno še kot prijatelju plemenitega slavjanskega carja-osvoboditelja, srčno želimo, da bi premagal teške svoje bolečine in srečno okreval od ran, zadanih mu od zapeljanega rojaka.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 2. junija. [Izv. dop.]

S 165 proti 122 glasom so v državnem zboru sprejeti vladni predlogi o noveji nagodbi z Ogorsko, in ker nij dvomiti, da tudi gospodska zbornica vsemu pritrdi, se začne s 1. julijem druga 10 letna doba dualizma. Za vlado so glasovali gališki poslanci: Poljaci in Rusini, od katerih so se pa vsaj štirje glasovanja zdržali, potem veliki posestniki, to je celi centrum, in kacihi 40 poslancev mest in trgov in kmetskih občin. Proti so stali vsi poslanci (42) desnega centra pod Hohenwartom, celi Fortschrittclub (40), demokrati (5), ostali pa so bili iz levice, mej temi dozdanji voditelji te stranke: Herbst, Plener, Beer, Demel in drugi. Razdor v stareji ustavovernej stranki je odslej res takšen, da se ne da več zacetiti. Herbst, naj se sodi o njem, kakor se hoče, vendar daleč presega vse one ljudi druge vrste, Süsse in Tomaščuke, ki si ga upajo zdaj prav grdo napadati, ter se več ne spominjajo, da se le jedinemu Herbstu imajo zahvaliti, da se je ustavoverna stranka tako dolgo na krmilu obdržala. Čudno je res bilo, ko je v jednej in istej seji najprej Herbst sè svojim sarkazmom do drobnega razčesal vladne zagovornike nove nagodbe, in se je kmalu potem vzdignil grof Hohenwart, ter svoj govor začel z besedami: Ker je dozdanji priznani vodja ustavoverne stranke in nositelj cele sisteme tako ostro sodbo izrekel o vladi in o svojeji stranki, kaj še ostane meni, ki sem v opoziciji, povedati?

Hohenwart je gotovo jeden najelegantnejših govornikov v zbornici in prototip mirnega, hladnega državnika, česar pušice tem huje zadevajo nasprotnika, ker so oglašene in v formi opiljene, da se jim ne more strast oponašati. Debeli knez Auersperg je včasi skušal se smehljati, a to je bilo prav grenko smehljanje, in sreča za moža, da je ovit v debelo špehovo kožo, tedaj menj občutljiv. Ko je Hohenwart rekel, da se mu ne zdi dostojno, da bi uže tako na pol mrtvem ministerstvu brec dajal, mrmral je knez Auersperg v svojeji svetej jezi: Aber er wird uns noch nicht die letzte Oelung geben. No, kdo ve, kaj se vse

še zgodi. In dan pozneje, ko je dr. Kopp rekel, da je smešno, vedno pred Hohenwartom, kakor pred črnimi ljudi plašiti se, in da so ustavoverci tudi njega „vorläufig überstanden“, je isti knez Auersperg pristavil: „ja, ja, vorläufig“.

Taka glasovanja o najmenitnejših stvareh kažejo ono skelečo rano, katera se mora pred vsem odpraviti, ako hočemo priti do prave ustave. Reforma volilne postave, odpravljanje predpravice velicega posestva, na to se bode odslej tudi delalo od mnogih privržencev ustavoverne stranke. Kaj pomaga, če tudi pravi zastopniki ljudstva, to je poslanci iz kmetijskih občin, ter iz mest in trgov se združijo, ako veliki posestniki, ki imajo svoje mandate le vladi zahvaliti, skoraj tretjino glasov v zboru imajo. Iz Štajerskega so vsi poslanci, razen treh iz velicega posestva proti nagodbi glasovali, narobe na Kranjskem, od katerega so vsi, razen Pfeiferja, stali za vlado. Avstrijski narodi si bodo gotovo dobro zapomnili one ljudi, kateri hladnokrvno Magjaron na ljubo breme za bremenom njim nalogajo. Samo jedno leto nas še loči od volitev za državni zbor in tačas upamo, da se naredi tabula rasa z mameluštvom vsaj tam, kjer ima ljudstvo si voliti poslanca, to je na kmetih.

Govor kranjskega poslanca grofa Hohenwarta

o nagodbenih predlogah v seji dne 29. maja v državnem zboru.

Mej vsem dolgim razpravljanjem o pojedinih vladnih predlogah, katere se je navadilo imenovati „nagodba z Ogerskim“, nijsem vmes govoril; to pa ne zato, ker bi bil morda s temi predlogi zadovoljen, — pri glasovanju sem pokazal, da ne — ampak zato, ker sem od početka že preverjen, da na tem temelji in po tem potu se ne more ugodnega konca doseči.

Gospoda moja! prav rad bi učil se iz vspeha, da se ne motim, a denes, zdaj ko poznamo izid poltretjeletnih razgovoranj in posvetovanj, potrjujejo žalibog vse reči moje mišljenje; in preverjenje, da ta nagodba našim najskromnejšim upanjem in željam ne zadoštuje, ukoreninila se je že splošno.

Ako se je prav državnemu zastopništvu posrečilo iz vladnih predlogov pieteče nam nevarnosti nekoliko zmanjšati, in njene zahteve, — popolnem odstraniti se te nevarnosti nijso dale, in v obeh polovicah monarhije se denes ne najde človek, kateri bi bil z nagodbo zadovoljen. (Klici na desnej: res je.)

Celo oni faktorji, ki nagodbo zagovarjajo, nam je ne priporočajo zavolj njene ugodnosti, ampak, če je prav slaba in sicer ne iz uzrokov, ki izvirajo iz nagodbe same, — ampak iz uzrokov, ki nijso s to v nobednej zvezi, in iz katerih razvidam, da je to Danaidsko delo v vseh stanovih utrujenje probudilo. Prvotno geslo: „ne več bremen“ se je popolnem pozabilo, še celo v nasprotje se je izpremenilo, ker denes se pravi: „rajše največjih stroškov“, da se bode le ta umorna negotovost vseh razmer nehala. Teh stroškov, katere nam nalaga bankovna postava, postava o 80 milijonnem dolgu, colni tarif sè svojimi nedosegljivimi finančnimi colni, celo kvota, se ve da ta le po predlogih manjšine, — ne bode m še jedenkrat navajal.

O tem se je že toliko govorilo, posebno je spoštovani g. poslanec Hebske trgovske

zbornice včeraj stvar tako temeljito in zgovorno obravnaval, da je celo stanje stvari vsakemu izmed visoke zbornice znano.

Posamezne dele nagodbe so pa tudi že oni gospodje, katere smo videli zmirom pri vseh važnih vprašanjih na strani vlade, tako hudo kritikovali, da smem vprašati: kaj naj opozicija še na to reče? A kakor so teške in dosta jasne izgube po tej nagodbi, vsejedno bi na me ne mogle tolikanj vpljivati, da bi nagodbo popolnem obsodil, nasprotno! rad bi celo finančno žrtvoval, ako bi le mogli kaj doseči, kar bi bilo vredno te žrtve, kar bi ne le jednostransko nam dobiček prineslo, ampak celej skupini, celej monarhiji. A zastoj se išče v tem morji nagodbenih paragrafov ono, kar bi nas moglo tolažiti, ničesar se ne najde. Mi naj žrtvujemo zastoj, žrtvujemo naj le zategadelj, da bomo dobili namesto tri- dve- ali jednomesečnega provizorija, desetletni, slabši. Vse napake, ki jih je imela nagodba iz 1867. leta, vse nevarnosti, ki pretijo monarhiji iz nje, sprejeti bi morali zopet neizpremenjene v novej periodi. Ko je l. 1867 državni zbor od Ogrov nam zaukazano nagodbo sprejel, se je to zgodilo, ker smo bili v takovem silnem pcloženji, katero nam je tedanje ministerstvo pripravilo, kateremu je bil efemerer vspeh dražji, nego cela dolga bodočnost monarhije. Reklo se je tačas, da smo že zadosti žrtvovali, večje žrtve se ne dajo več misliti in tudi nijso dopuščene; a žrtvovali smo zato, ker smo upali, da se bodo v desetih letih, katere smo imeli pred soboj, vse napake tedanje nagodbe popravile, in da se bode vsaj vez z Ogersko zopet nategnila, katera se je v naglici omeščala.

Zdaj pa, ko je tisti trenotek prišel, od katerega smo premen na boljše pričakovali, nas tolažijo zopet na drugih deset let, in zopet se nam pravi: „Le še to dovolite, potem pa ostnajte trdni.“

In, kedar bode zopet trenotek prišel, ko bomo to stanovitnost morali pokazati, pokazal se bode zopet „patriotizem sile“, ki bode zopet vse one sklepe ovrigel, katere smo iz patriotizma prepričanja sklenoli.

Nij se torej čuditi, ako pod tacimi razmerami situacija naša vedno slabša postaje, a ne le v tem, marveč tudi v drugem oziru še, se je le ta od 1867 leta sem nam na škodo izpremenila.

Oba dva dela monarhije hirata pod onimi posledicami nagodbe, katera ravno tako celoto, kakor pojedine dele slabi. Spehano, skoraj že nepogumno borita se oba dela za svojo eksistenco; ta boj postal je pa zavolj gospodarske krize, ki je povsod nastala, še hujši, in čut složnosti sta že tako izgubila v tem desetletji, da si rešitve iz tega žalostnega stanja ne mislita v tem, da bi se drug z družim bolj tesno združila, nego v tem, da se drug od drugega še bolj oddaljita.

Kar denes pred nami leži, nij sporazumljenje dveh strank, kateri imati jednake skrbi, ki sti obe za prospeh cele skupine navdušeni in vneti za blagost monarhije, nego to je rezultat dogovarjanj dveh nasprotnikov. Kakor obžalovanja vredna je ta resnica, iznenaditi nas nij mogla; vsaj mi na tej (desnej) strani visoke zbornice, nijsmo nikdar boljšega izida pričakovali.

Ako so se minola leta jedino le v to porabila, da se je dualizmu v enomer le hvala pela, in se je na ta način državna ideja z ozirom na bitsvo obeh dr-

žavnih polovic bolj in bolj v kot potiskala, potem bi že morali biti pripravljeni na sad te malo pozorne politike v odločilnem trenutji obnovljenja nagodeb z Ogersko, nadejati bi se morali, da bomo v tem času videli potujčeni državni polovici kot sovražnici.

Naj so se nagodbena razpravljanja še tako napačno vodila, ne te napake so zakrivila nesrečen njen konec, nego kriva je tega ona politika, kakoršna je bila v prejšnjih letih v nagodbenih razpravljanjih.

Ako se letos denašnja situacija, katere nastop bi se pred desetimi leti že lahko na dan in uro preračunal, nij dovoljno pripravila, ako se je mirno, s prekrižanima rokama čakalo, da se je nagodbena odpoved v vložnem uradu ministerskem oddala, potem je bila stvar že naprej izgubljena.

Važno se mi zdi, prav važno v interesu bodočnosti, da se visoka zbornica v tej stvari ne moti in ravno v tem oziru nahaja se neka pomankljivost, katero odpraviti si jaz dovoljujem.

Pred vsem oziral bi se rad na neko izjavo, katero je pri važnej priliki jako odličan avstrijski državnik izustil.

Gospoda moja! Ko je bil leta 1812. tedanji avstrijski državni kancelar, grof Metternich ono veliko akcijo pričel, katera je Evropo nasilnega vladarstva prvega Napoleona oprostito, poslal je gospodu žl. Floretu v Parizu 9. decembra 1812. depešo, katera se je sè sledečim stavkom pričela: „Il est des epoques et des évenements, qui decident du sorts des Empires comme de ndividus. C'esti alors, qui toute illusion devient mortelle, c'est alors qu'il faut se mettre en face des vérités quelque pénibles qu'elles puissent paraître“.

No, gospoda moja, jaz menim, da smo zdaj v takej dobi, stojimo pred dogodki, ki bodo osodo našej monarhiji naravnost odločevali. Zdaj se ne more več prikrivati, resnici moramo v obraz pogledati, naj bode še tako zoperna kajti vsaka prevara bila bi smrtna. (Klici na desnej: prav dobro.) Dovolite mi, gospoda moja, iz tega uzroka vez, katera je vezala politiko minolih let z nesrečnim rezultatom sedanjih nagodbenih razpravljanj, natančneje omenjati. Pri tem pa ne hrepenim, sedanjemu ministerstvu v opozicijo se postaviti. Proti njemu sem setoliko časa boril, dokler je ministerstvo še na čelu velike stranke orožje trdno v roki držalo; to bojevanje sem pa opustil, odkar sem se iz izjav visokega ministerstva samega moral preveriti, da ona nij vodja, nego le sluga stranki; (Klici na desnej: prav dobro, istina!) Koncem pa tudi umirajočemu (ministerstvu) nočem zadnjih trenotkov greniti. (Veselost.)

Zato se obračam k onej stranki, katera je imela v teh letih vso moč v rokah, ter bodem delovanja ministerstva le toliko omenil, kolikor bodem ravno moral. Jaz menim, gospoda moja, da gotovo nobeden državnik ne dvomi o tem, da se ugoden izid nagodbenih razpravljanj, ki bi oba dela zadovoljil, toliko časa ne more pričakovati, dokler se bosta oba dela držala tesnega stališča njihovih jednostranskih posebnostnih interesov. Ogerska nam pravi: bremenov, koje sem si z nagodbo l. 1867, naložila, ne morem več nositi. Mi odgovarjamo: z najboljšo voljo ne moremo ti olajšati tvojega bremena; in ako

pregledamo v budget obeh državnih polovic, najdemo dokaz v številkah, da govorita oba resnico. Teh fakt, gospoda moja, nas ne oprosti nobedno odbijanje in trženje; razprava se je nehala, predno se je še resno počela.

Pred vsem bi se tedaj moralo ono stališče opustiti, mesto njega pa se poprijeti vzvišenega stališča skupnosti monarhije. Iz tega stališča pa ne bodemo iskali več polajšanja v odkladnji bremen, ampak lojalno bode se moralo priznati, da sti obe polovici preobteženi, in da leži uzrok temu preobteženju v onej nesrečnej sistemi, katera se je leta 1867. slavnostno upeljala, in katera ravno tako nobednega gospodarskega razcveta ne pripušča, kakor nas v politično nezmožnost obsoja. Na dalje bode se pa moralo tudi priznati, da nobedna država ne more obstati, v katerej se vsakih deset let njena gospodarstvena in financijalna eksistenca v nevarnost stavlja, najmanj pa more taka država nalogo evropske velesile v naši burnej sedanosti uspešno izvršiti. (Klici na desnej: prav res!)

Velika, najvažnejša naloga avstrijskega državnika bila je torej, Ogersko pregovoriti, da bi se na to stališče postavila. Seveda je to težka naloga, gospoda moja in sicer taka, katera se ne da v zadnjem trenutju razpravljati rešiti, ako se ne pripravi dolgo prej, kakor sem si uže dovolil jedenkrat omeniti, previdno z dosledno politiko. (Klici na desnej: prav res!)

Ali, gospoda moja, kaj se je storilo v tem oziru? Nič! Prav nič! Da, celo nasprotno! Kajti po vlastnej krivdi se je stanje spridilo. Vsaj se je vendar vse stvorilo, da je pričelo uže samo na sebi z živahnim narodnostnim čutom obdarjeno, a ravno zavoljo tega lahko precejeno se ljudstvo magjarsko, katerega samoljubje se je še s tem povejšalo, da je zadobilo po več nego dvajset letnej dobi zatiranja naenkrat takovšna prava, katera so presegala celo njegovo prejšnjo ustavo, da je pričelo to ljudstvo, pravim, misliti, da sme le rcsno voljo pokazati, in bode vse doseglo. (Dobro, dobro, na desnej.) Razumelo se nij, zjedinjenej Ogerskej tudi zjedinjene dežele tostranske državne polovice nasproti postaviti. (Klici na desnej: to je ravno.) Zato je pa moralo tako priti, da je po uvršitvi naših delegacij vsa važna razpravljanja o državi Ogerska sama odločevala. A tudi s tem še nij dosti. Pustil se je Ogrom celo pri vprašanjih vnanje politike, in sicer zvnaj delegacij, takov vpljiv, kateri se vsaj z nagodbenskim zakonem ne more opravičevati. (Na desnej: dobro, dobro.)

Šlo se je še dalje! Celo v Budapešto so romali, in Ogre povabili, naj se tudi v notranje stvari naše državne polovice vtikajo.

(Konec prih.)

Sedanje stanje v Carigradu.

Ruskemu „Novemu Vremenu“ se piše iz Carigrada mej drugim: Izseljenci so taki siromaki, kakoršni še nijso bili nikdar. Vlada jih je prenehala odpravljati v Azijo; pri novih skrbeh za organizacijo vojnih močij je poza bila na nesrečne in smrt, vrivaje se v vse ulice in kote Štambula, Pere, Galate in okolice Carigrada, kosi neusmiljeno povestnične žrtve. Doktorji uže nečejo več obiskovati kužnih za-

kladnic — mošej in šol, katere so napolnjene z lačnimi bolniki. Štirje mladi zdravniki so uže zadnje tedne umrli. Pokopanci, ki so dosedaj še nekoliko očiščevali stanovanja emigrantov, so se začeli ustavljati. Dobrodelnost je začela malo po malo zaostajati in postaje vedno bednejša. Sultan se peča z astronomijo in je vsled tega pozabil na osodo nesrečnikov; minolo je uže štirinajst dnij, kar nij imelo svoje seje dvorno društvo za podpiranje trpečih beguncev. Dvorni ljudje se boje padisahu kaj opomniti o „neprijetnej stvari“, da oni tudi nemajo nagnenja h kaj tacemu — njim se godi dobro, kaj bi jim bilo tedaj mar za gorje stotin tisočev? Smrt kosi in strašna podoba človeške moritve ne raste na dni, ampak na ure. Prestopila je zlati rog in ne razbira ni koč ni palač; jemlje družinam starčke, odraščene in deco. Preplavala je na azijski breg v spremstvu s trupli, katerih se vsak dan 200 iz Štambula tja odpravlja in je našla tam sredi revščine, blatnastih in ozkih ulic — obilo žetev. Vse je prestrašeno. Zvečer nekoliko boleznj v glavi in želodci, zjutraj pa bledenje, mrzlica, tifus ali osepnice. V treh dneh je mesto sedanjega zdravega in veselega človeka — mrtvo truplo. Pogrebni sprevedi se raztegujejo v neskončnej vrsti ne samo po Štambulju ampak tudi po Peri. Nij denarja in ne časa za napravljanje trug. Za reveže je pripravljeno nekoliko večih nosilnih trug. V njih nosijo trupla na pokopališče, prevrnejo naravnost v jamo in trugo neso nazaj za novo žrtev. Take občne truge stoje na ulicah, v kasarnah in mošejah, kjer se suše na solnci. Iz njih puhte mijazme, ki so ostale za umrlimi na epidemiji. Na pokopališčih nij prostora. Skopljejo mogilo vrh več rajšnje, vanjo polože novo truplo, na katero namečejo nekoliko prsti. Iz teh mogil puhti zdaj pri vročini strašen duh; grede mimo pokopališča po evropskej strani tišči vsakdo nos in se išče z begom obvarovati kužnega vrta. Sosedstva z azijskimi pokopališči se skušajo rešiti uže goli predmestni siromaki; zapuščajo hiše in žive pod prostim nebom. Pota mimo teh pokopališč so uže čisto zapuščena, nikdo se ne upa na njih pokazati se...“ S—n.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 3. junija.

O najvažnejšem dnevnem dogodku v notranjej politiki naše države govori denes naš članek, dopis z Dunaja.

Vnanje države.

Tudi najvažnejšo vest v vnanjej politiki denšnjega dneva, o ranitvi nemškega cesarja poročamo in razpravljamo na prvem mestu.

Razen napada na cesarja ima pa Nemčija še drugo veliko nesrečo zaznamovati. Ena najlepših ladij oklopnic se je potopila na mirnem morji. To je hud udarec za nemško marino. Tudi o tem nij še natančnih uradnih poročil.

Italijanski list „Fanfulla“ pripoveduje, da Avstrija postavlja na svojej meji proti Italiji velika brambena dela, in da je zarad tega italijanski minister Corti imel pogovor z avstrijskim poslanikom Haimerlem, a da so poslednjega pojasnila popolnem zadovoljile.

Iz Bukarešte poroča „Pol. Corr.“ da je Demeter Bratianu, podpredsednik rumunskega senata šel v Carigrad. Eni pravijo, da hoče tam doseči priznanja rumunske neodvisnosti, drugi trde, da hoče sklepati ožjo zvezo rumunske in Turške države.

Iz Carigrada se brzojavlja: Turška komisarja Sami paša in Vasa efendi skušata

mej vstaši v Rodopskih gorah premirje narediti. Upati je, da se to doseže.

Iz Madrida se poroča, da je nekov opozicionalec kortesov vlado zavoljo plinovega štrajka v Barceloni interpeliral. Prebivalci v Barceloni so namreč proti plinovem davku, kateri je mestno svetovalstvo sklenilo, protestirali, in tako tudi nijso hotela niti privatna, niti javna poslopja v zadnjem času plinove svečave rabiti. Vse prodajalnice zatvorili so uže pred solničnim zahodom in veliko ljudstva se je zbiralo pred onimi poslopji, kjer so plin rabili. Zato imati pa tudi obe družtvi za plin vsaki dan več tisočev dolarjev izgube. Guverner v Barceloni ukazal je v nekej proklamaciji posestnikom prodajalnic, da morajo te odpreti, a vsi časopisi so proti temu nasilstvu oporekali. Vlada je zato mnogo časopisov zatrla in kaznovala, proti desetim je pa sodnijsko preiskavo pričela. Agitacija mej ljudstvom raste, ker vlada guvernerja in mestne urade podpira. Opozicija kortesov je ovtorej 25. t. m. vlado najostreje interpelirala, na kar je predsednik Silveta burno sejo sklenil. Opozicionaleci so tedaj objavili, da pred nadaljevanjem razgovorov o tej stvari se ne bodo nobednih sej udeležili.

Domače stvari.

— (Sokolskega izleta) na gorenji Rožnik se je v nedeljo jutro udeležilo malo število udov v društveni obleki, pač pa polno družega občinstva. — Zvečer je bil sicer dež veselico na čitalniškem vrtu onemogočil, a sicer je bila soareja tako dobro obiskana, da so bili vsi čitalniški prostori prenapolnjeni. Mej soarejo je došel ob 10. zvečer uredniku z Dunaja telegram o zopetnem strelu ne cesarja Vilhelma in se je ta vest bliskom razširila ne le po vseh sobah temuč tudi v druge lokale.

— (V odbor za ljubljansko močvirje) je deželni odbor volil g. stavbenega svetovalca Potočnika. Gospoda Fr. Kotnik in P. Kozler pa imata virilni glas.

— (G. Stöckl) bivši tukajšnji kapelnik dramatičnega društva je šel za kapelnika pevskega in muzikalnega društva v Ptuj in je uže na svojem mestu. — Ako bode na svojem mestu tako marljiv in delaven kakor je talentiran in vešč v muzikalnej znanosti potem bodo Ptujci zadovoljni z njim.

— (Valvazorja) je izšel 34. zvezčič. Mej 203 in 207 stranjo manjka pet stranij, ker podobe nijso bile zdaj še gotove. Prihodnji zvezek torej prinese to dopolnjenje.

— (Pred porotniki v Ljubljani) sta bila 29. maja obsojena kmet Matija Zelnik iz Drulovka in oče njegov Blaž Zelnik, ker sta ženo prvega, ki je bila pijanka in vlačuga 16. marca tako dolgo tepla, da sta jo ubila, kakor smo tačas v našem listu poročali. Matija Zelnik je dobil osem let, oče Blaž pa štiri leta ječe.

— (Šestleten požigalec.) V novo-meškem okraju v Družinski vasi (nemskutarji in Nemci so prekrstili to lepo ime v Gesindeldorf!) je 6 let stari Francek Pavšel 25. maja s klinčki slamo na podu zažgal za svoje privatno veselje. Vsled tega je zgorel pod in zgorela hiša, hlev s 4 prašiči in vse pohišno orodje, kakor tudi še dve sosednji hiši.

— („Cerkvenega glasbenika“) druga številka je ravnokar izšla. Uredništvo njegovo pravi, da se organ ceciljinega društva jako razširja. Mi smo uže rekli jedenkrat, da bi „Cerkveni glasbenik“ lahko mnogo cerkveno godbo pospeševal, zato se nam čudno zdi, — da pogrešamo v muzikalnej prilogi zdaj onega cerkvenega duha, kateri mora v cerkvenem

